

TWENTSE Post

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J.W.M. GIGENGACK

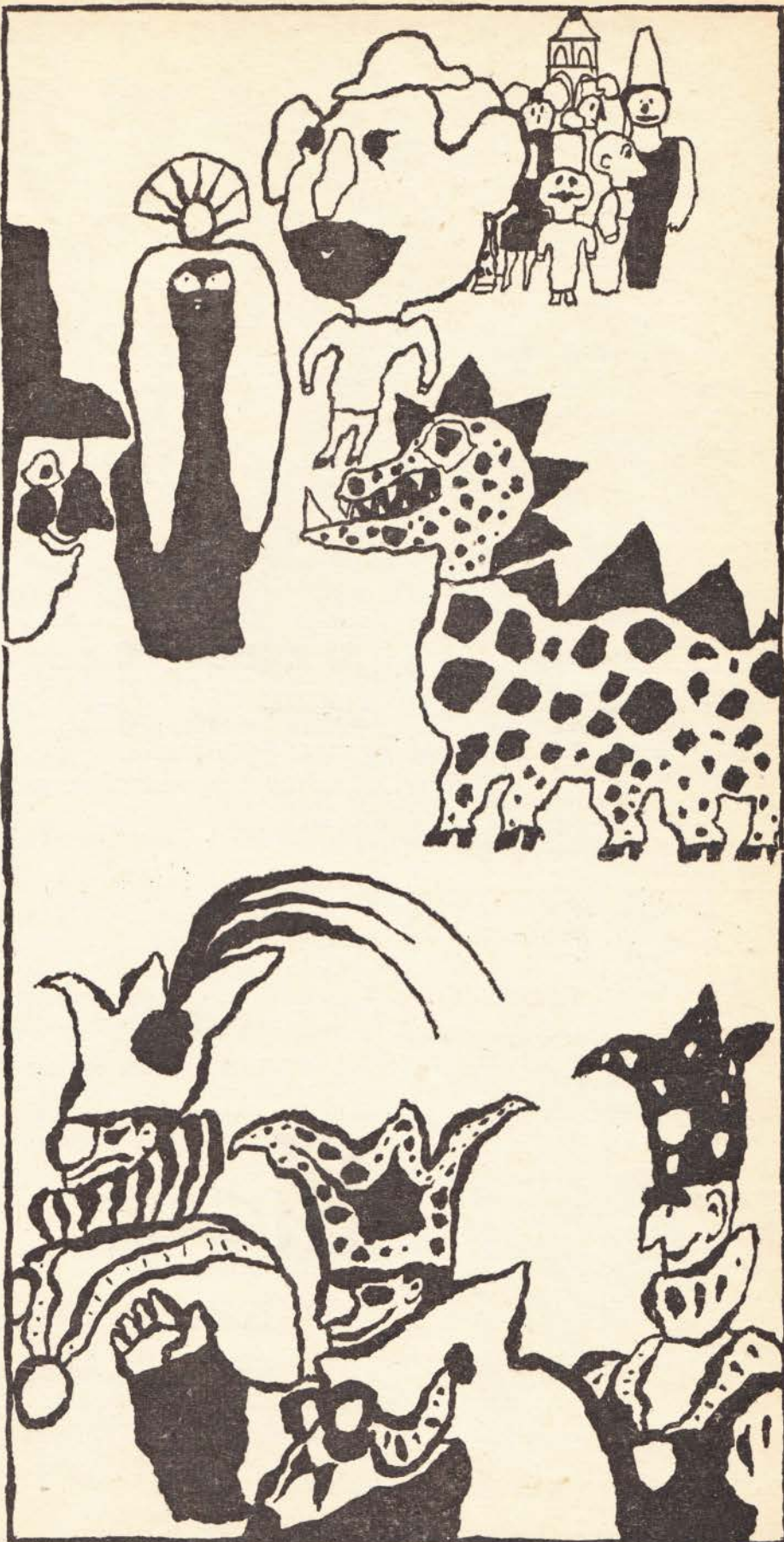
NR. 1 JAN. 1968 7^E JRG.

Uit de inhoud:

prins Jaap

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 4.20 per jaargang
Losse nummers 40 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

OLDENZAAL

BLOEIENDE INDUSTRIESTAD, heerlijk gelegen aan de voet van de Tankenberg. Omgeving rijk aan natuurschoon.

- * ST.PLECHELMUS-BASILIEK, bijna duizend jaar oude Oudheidkamer.
- * Karakteristiek stadscentrum. Volop gelegenheid voor sportbeoefening.
- * Overdekte bad- en zweminrichting.
- * PRIMA HOTELS en PENSIONS

AVONDJE UIT:

Wim Keizer
Marktstr. 6

U VOELT ZICH 'IN'

Natuursteenbedrijf Onclin

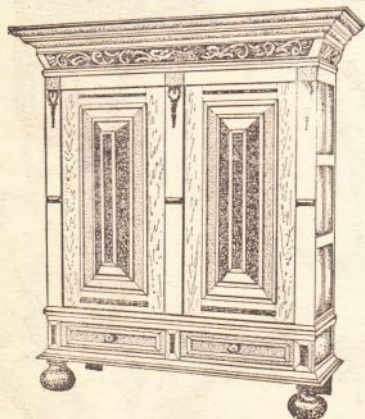
Schuttersveldstr. 10. Tel. 05410/4743, Oldenzaal
Specialiteit in Openhaarden, Hallen,
Vensterbanken, Grafwerken etcetera.

Bij Bröcking's Groothandel Oldenzaal
vindt U altijd een prettig onthaal
Een tip voor kappers en drogisten
doch ook voor schoonheidsspecialisten:
bezoekt onze toonzaal

HET MEEST GESORTEERD
IN WIJN EN GEDISTILLEERD
Slijterij en Wijnhandel

De Maangracht

Huurnestraat 43 — Tel. 2592 — Oldenzaal

Door de eeuwen heen een meubelstuk, dat sfeer geeft in elk interieur. Permanente expositie in onze toonzalen van vele modellen Gelderse kussen- en rankenkasten

Smellink — Oldenzaal

hengelo's bier pompvers

MUZIEKHANDEL
GERARD BULT
OLDENZAAL
GROTESTRAAT 35
TELEFOON 3117
Geft de toon aan!

GRAMMO-
FOON-
PLATEN
populair
klassiek
stereo

Gerton .lederwaren

zijn niet te evenaren!
STEENSTR. 20 - OLDENZAAL

Mengvoeders (onder C.L.O.-
contrôle), Kunstmest, Brand-
stoffen, Land- en Tuinb.benod.
C.A. & V.V. Oldenzaal

ook U viert het echte
Twentse Carnaval

in de zalen van
CAFÉ
RESTAURANT
DANCING
Roord
de zaak waar muziek in zit!

TELGENKAMP

OLDENZAAL
VOOR *mode* SCHOENEN

SIERS'

Aannemer van kabel-, gas- en waterleidingwerken
Tevens montage en lassen van kabels en leidingen

BUIZEN- EN KABELLEGBEDRIJF N.V.

PIET HEINSTRAT 6 - OLDENZAAL - TEL. (05410) 38 00 bgg 33 90

G. Poorthuis

Uw adres voor al Uw schoenen; (dames, heren en kinder.). Vakkundige Rep.
Steenstraat 13 — Tel. 3005 — Oldenzaal

Alle houtwarenproducten
(Liefst grote partijen)
HOUTWARENINDUSTRIE
LOUIS SEGERINK
Eekboerstr. 32, Tel. 3936, Oldenzaal

FESTIVITEITEN

Carnaval 1968

WORTELS IN HET VERLEDEN

Blijkens het 'breuckregister' van 1638-1647, berustend op het Huisarchief van Twickel, heeft *D' Heere Johan van Raesfelt toe Twickeloe Drost des Landes Twenthe* in 1643 de zaak behandeld van *'Drie Volter knechten in 't gerichte Oldenzaal tegens verbod met een vossevel gelooopen; (boete:) 15 golt glden.'* En een jaar later: *'in 't gericht Ootmarsum N.N. met een vossevel gelooopen en op vastelavent insolentie (onbeschaamdheid) bedreven; (boete:) 40 Car. gld.'* Mr. G. J. ter Kuile sr., die in zijn boek 'Twentsche Eigenheimers' van deze delicten melding maakt, merkt daarbij op: „wat het laakbare op zich zelf was, om met een vossevel te lopen weet ik niet, wellicht was 't enkel als verkleedpartij verboden.” Aan de hand van het bovenstaande zou men zeggen dat het Carnavaleske enthousiasme in oost-Twente reeds eeuwenoude wortels heeft. En voor wie thans — naar eer en deugd — uiting wil geven aan soortgelijke gevoelens, opent de Plechelmusstad drie dagen lang zijn poorten.

PRINS JAAP VAN OLDENZAAL

Jaap Keizers valt dit jaar de eer te beurt, leiding te geven en luister bij te zetten aan de veertiende Carnavals-manifestatie van Oldenzaal.

„Doo 'n veurzitter van onze Carnavals-vereniging mij kwam vertellen dat ik de oetverkorene was, doo kreeg ik nen knommen in 'n hals. En doo 'n veurzitter vot gung en ik 't er met miene vrouw aower had, doo schoot'n mij de traon'n in de ogen.”

Jaap Keizers kwam op 10 dec. 1926 in het noord-Hollandse plaatsje Warmenhuizen ter wereld. Zijn ouders waren afkomstig uit Twente: vader Keizers Hengeloër van geboorte en zijn vrouw een echte Oldenzaalse. Als vierjarige kleuter verhuisde Japie naar de Plechelmusstad waarmee sindsdien al zijn jeugdherinneringen verbonden zijn. Op 8-jarige leeftijd zwom hij al regelmatig in het overdekte zwembad van Oldenzaal, waar men hem ook nu nog elke dinsdagavond een koene duik kan zien nemen. Vanaf zijn 16de speelde hij een aantal jaren in de Oldenzaalse zwem- en poloclub. In de donkere

(foto: Jan Willemsse, Oldenzaal)

Prins Jaap van Oldenzaal

periode '40-'45 bezocht Jaap de ambachtavondschoon in de Plechelmusstad. Direct na de oorlog in '46 volgde zijn oproep voor de militaire dienst en diende hij 13 maanden bij de marine, waar Jaap wel zoveel water zag dat hij z'n heimwee naar het overdekte zwembad van de *Boeskoolstad* de baas bleef.

Teruggekeerd naar het burgerbestaan, volgde hij een 2-jarige cursus 'Gas-, Waterleiding en Loodgieten' en stapte hij in 1959 — na de nodige praktijk-ervaring te hebben opgedaan — in het sedert 1929 bestaande loodgietersbedrijf van zijn vader. Begin '65 nam Jaap dit bedrijf over, en om bij de tijd te blijven volgde hij te Zwolle een applicatie-cursus in 'gas gestookte centrale verwarming'. Nu is hij verantwoordelijk zaakvoerder van een onderneming met 16 man productie- en administratiepersoneel.

Deze korte levensschets maakt duidelijk dat Jaap Keizers beschikt over een sportief karakter en een ondernemende geest. Eigenschappen die hem ook als Carnavalsprins goed van pas zullen komen.

oldenzaal

GESCHENKBON

G. Morselt a.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

Blij met een geschenkbbon
G. Morselt

tricoleren
drymasteren
verven

Ootm.str. 47-49
Tel. 2091

Antoon Hutten

VOOR DE LOOP EN DE SLOOP

Van Opel, Ford en VW
alle onderdelen
Denekamperstr. 71, Tel. 2863

Autobus-
onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten
Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn
Moderne touringcars
Uitgebreid reizenprogramma
In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel
en het Duitse grensgebied

Het adres voor **haantjes**
en natuurlijk ook andere
lekkere hapjes is

GROBBE

Snackbar - Boterstr. 35, Tel. 3245 - Automatiek

Foto's könt nich kieken

(Mer oonze foto's möj bekieken)

fotohandel

't Kiekkeske

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn

Boterstraat 13-15, tel. 2077
Eekboerstr. 71, tel. 2708; b.g.g. 2349

OLDENZAAL

TELGENKAMP's

zaadhandel

Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

Wij zijn ruim gesorteerd in:

Grammofoonplaten

Zowel modern als klassiek.
fa. H. J. v. d. Maagdenberg
Bisschopstr. 46 - Telef. 2266

de zaak met meer
dan 50 toonkamers

Moderne schöenen naar elke wens

Schoenenhuis Hoveling

OLDENZAAL

TEL. 2517

ERRES

TELEVISIE

PHILIPS

Ben Lansink Oldenzaal

Deurningerstr. 6 Tel. 2981

„Doe 't zelf”
met onze Gereedschappen
en U bent veel voordeliger uit!
fa. Groensmit
degrootstesortering, delaagsteprijzen
Boterstr 1, Tel 2484, Oldenzaal

VLUTTERS'

handelsonderneming
Oldenzaal

Zeker is saver - drink
„De Monnik” jenever!

Distilleerderij Oldenzaal

KIP	KIP	KIP
regelt Uw	deukt Uw	spuit Uw
schade	auto uit	auto

AUTOSPUITBEDR./UITDEUKINR.
Esstraat 6 — Tel. 2251 — Oldenzaal

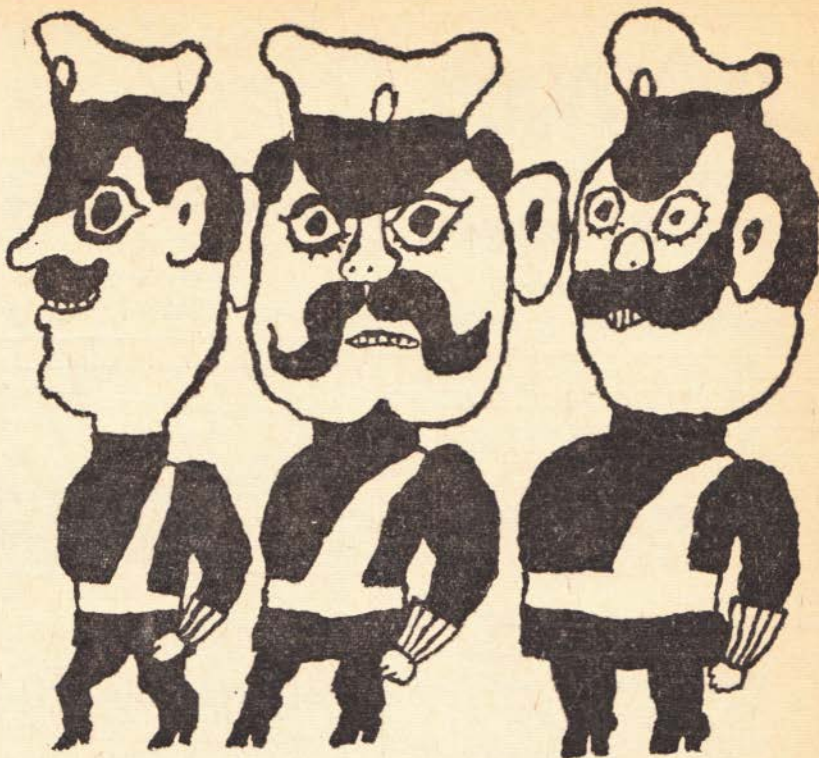
voor keukens

Oldenzaalse Bouwmaterialen-
handel N.V.

FEEST VOOR GROOT EN KLEIN

Vragend naar zijn gevoelens over deze uitverkiezing, antwoordt Jaap Keizers: *'Ik bin al zovöl jaor Keizers wies, lao miej non dan mer ees Prins wèèn.'*

Uit oogpunt van gemeenschapszin is hij een warm voorstander van Carnaval. Daarom ook werkte hij in de afgelopen vier jaar actief mee in de technische commissie van de Oldenzaalse Carnavalsvereniging. 'En', zegt Prins Jaap: *'voor de kinderen vind ik het iets geweldigs.'* Als 'pa' van vier tieners — Marieca (13), Bob (12) en de tweeling Michiel en Jaap (11) — ervaart hij van zeer nabij het grote plezier dat de jeugd telkenjare in de Carnavalstijd beleeft. Solidair met de kinderen zingt hij de Carnav.-schlagers mee uit volle borst en met een stem die reeds geschoold werd in het knapenkoor onder leiding van Toon Borghuis. Als tenor in het huidige Plechelmuskoor blijft hij steeds in 'conditie-training'.

Bijeenkomsten, besprekingen, bezoeken aan diverse verenigingen, scholen en instellingen: Jaap Keizers is nu onverwacht een man met een overvol werk-program. Wij waren dan ook zeer vereerd met de ons verleende audiëntie bij Zijne Doore Hoogheid Prins Jaap. Gaarne brengen wij hier de wens over, door hem uitgesproken aan het slot van dit TP-vraaggesprek: vele streekgenoten — ook van buiten de Plechelmusstad — te mogen begroeten op wat hij noemt *'t Ollenzels Carnaval veur Twente.*

MONUMENTEN

RESTAURATIE WELDAM EN WEGDAM

MARKELO — B & W hebben in decem. jl. de raad voorgesteld om voor restauratie van kasteel Weldom (oorspronkelijk begroot op f 200.000) 30 pct. subsidie te verlenen (f 60.000) en eenzelfde percentage voor herstel van Huis Wegdam (30 pct van f 85.000 is f 25.000), in totaal f 85.500.

CARNAVAL-PROGRAMMA

Zaterdag 24 febr. 15.11 uur **aankomst Prins Carnaval station Oldenzaal**. Feestelijke intocht. Officiële ontvangst ten stadhuize en overhandiging der stadssleutels. Van 16.00 tot 18.00 uur receptie in Hotel Heinink's Betske. 20.00 uur: Carnavalsviering in div. café's met bezoek van Prins Jaap.

Zondag 25 febr. 14.00 uur **grote Carnavalsoptocht**; 's avonds als zaterdag.

Maandag 26 febr. 15.00 uur **grote Kinderoptocht**; 's avonds als zaterdag en zondag.

Dinsdag 27 febr.: Prins met gevolg brengt bezoek aan diverse kleuterscholen. 21.00 uur **officiële sluiting** der Carnavalsactiviteiten en teruggave der stadssleutels door de Prins.

KEIZERS'

loodgieters- en gasverwarmingsbedrijf
Oldenzaal NV

HERMAN

Deurningerstr. 13 A — Enschede

brengt u **heden**
de mode van **morgen**

Kleding voor elk figuur

enschede

ADOLFS & PENNINK
studieboeken
pocketbooks - romans

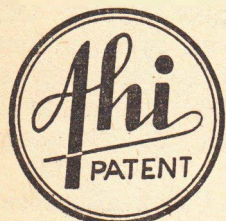
ADVERTEREN IS ETALEREN

Van Loenshof 10 Tel. 15271
Filiaal: Oliemolensingel 37 Tel. 16118

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE
Spelbergsweg 37, Tel. 4538
levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

Winkel- en Wandbetimmeringen,

Keuken-
inrichtingen
in alle
maten en
modellen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 — Enschede

ADVERTEREN IS ETALEREN

„RIJPE AREN
STILLE SPOELN”
door: K. JASSIES — f 14.50
Van den Broek en Adolfs
DE KLOMP 9

WAS-O-MATIC
Oliemolensingel 30, Tel. 17586
VLUG EN VOORDELIG
Elke was apart — Hygiënisch

Machinefabriek
ARENS & Zn

► tandwielen
Perikweg 52

H.v.d.Meer & Zn

« GEREEDSCHAPSLIJPERIJ »

Het adres voor alle soorten
staalwaren (slagersartikelen,
scharen en messen, veescheer-
machine's enz.)

BLEEKERSTR 18, TEL. 15509 ENSCHEDE

TELEVISIE
★
HOOR
APPARATEN
★
RADIO

Blijvende service!
Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 24695 ENSCHEDE.

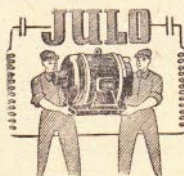
Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

Voor
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

S. TEN CATE
STAALHARDERIJ

Hessenweg 1-9 — Tel. 15413
MINTEX - REMDIENST
Dr. Benthemstr. 35 — Tel. 15418

Motor defect?
naar **JULO**
direct !!!

Pyrmontstraat 15 - 19
ENSCHDE

BERVOETS - VRIEZELAAR

SPORTINSTITUUT

Huitink

Dames- Heren- en
Kinderclubs

Molenstr. 38, Tel. 12054
Prive: Tel. 11521, Enschede.

„Twents volksleven
Dansen en Lieder”

door Dr. G. Bartelink

Een rijke verzameling, deskundig
samengesteld; 154 blz. met 150 af-
beeldingen en melodieën in noten-
schrift. Prijs f 8.50

Boekh. WITKAM, Enschede.
(tel. 05420/12773)

Speciaal adres veur oew kleere

Haverstr. 23
ENSCHDE

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Een **BRIL**, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit
Kalendarstraat 24-26 Enschede

Gramofoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
13909 Hengelo.
RADIOKO Boulevard 90
Tel. 24863 Enschede.

Jan Stokkentre
Oude Metalen
Enschede

REGIONALISME

BANDSTAD-GEDACHTE WINT TERREIN

HENGELO — De bandstad-gedachte vindt in Twente steeds meer weerklank. De vijf gemeenten Almelo, Borne, Hengelo, Oldenzaal en Enschede (verenigd in de 'Stedenband Twente') hebben hun verzoeken om een woningwetbouw-pakket bij wijze van proef gebundeld en kregen deze maand dienovereenkomstig van G.S. één contingent toegewezen (970 woningwetwoningen, welk aantal door efficiënte bouw tot 1214 kan oplopen); (1).

Eveneens in een gezamenlijke aanpak heeft de Commissie Economische Aangelegenheden van de bandstadgemeenten deze maand een informatieve brochure het licht doen zien over de *'Stedenband Twente als Vestigingsgebied'*. Ook nam deze commissie onlangs het initiatief om het Centraal Instituut voor Industrievestiging (CIVI) te Den Haag een onderzoek te laten instellen naar de industriële ontwikkelingskansen in het Stedenbandgebied. Als eerste in de Stedenband is de Almelo Raad deze maand voorgesteld om voor dit onderzoek, dat een half jaar zal duren en f 125.000 gaat kosten, een krediet van f 24.320 ter beschikking te stellen en daarnaast nog eens f 14.590 als bijdrage in de kosten voor de vereiste wetenschappelijke begeleiding, die bij een overeenkomst van drie jaar op f 75.000 per jaar zijn geraamd. Soortgelijke voorstellen zijn binnenkort ook in de vier andere raden te verwachten.

Dezelfde bandstadgemeenten zullen vóór 1 maart

(1) Ambt Delden, dat mede op grond van de jaarlijkse toewijzing van woningwetwoningen een zelfstandige gemeente wil blijven, kreeg deze maand evenals Diepenheim en Ootmarsum géén contingent toegewezen omdat daar 'geen duidelijke behoefte voor woningbouw' meer zou zijn. Voor andere Twentse gemeenten is de verdeling als volgt: Delden stad (12), Denekamp (16), Goor (34), Haaksbergen (50), Losser (50), Markelo (10), Rijssen (40), Tubbergen (25), Vriezenveen (62, waarvan 20 bestemd voor het opheffen van samenwoningen en afbraak van krotten in Westerhaar—Vriezenveensewijk), Weerselo (8) en Wierden (25).

van dit jaar beslissen over een aanbod van de Heide Mij. om het Twentse stadsvuil te begraven op een centraal punt in de buurtschap Zeldam (Ambt Delden), westelijk van de zijtak van 't Twentekanaal, zodat het transport eventueel ook per schip kan geschieden.

Ook op andere terreinen begint de bandstadgedachte mee te spelen. Volgens weth. H. Gönning van Enschede ligt er in principe al het besluit om het Pedagogisch Centrum in de textielstad in de toekomst uit te breiden tot een instituut voor de hele stedenband. Vervolgens heeft dhr. Wibier (KVP) te Enschede vorige maand gepleit voor toepassing van uniforme elektriciteitstarieven in de Stedenband. Weth. Pen antwoordde daarop dat de opvallende verschillen in deze tarieven reeds worden bestudeerd.

Tijdens de algemene beschouwingen bij de behandeling van de begroting 1968 op 11 dec. jl. in de Hengelose Gemeenteraad drong de heer L. Kroeze (fractievoorz. PvdA) er bij de colleges van de stedenbandgemeenten op aan te streven naar een *'bestuurlijk verantwoordelijk orgaan'*. Ook de heer G. Th. I. Bomers (fractieleider KVP) uitte positieve gedachten met betrekking tot *'een bovengemeentelijk bestuursorgaan waaraan bepaalde taken kunnen worden opgedragen.'*

Wat het onderwijs betreft — in het bijzonder de uitwerking van plannen voor een studierichting *'maatschappelijke gezondheidszorg'* — werken de Sociale Academie Twente te Hengelo en de Kath. Sociale Academie te Enschede nauw samen, aldus blijkt uit het laatste jaarverslag van eerstgenoemd instituut. En over bandstedelijke samenwerking in muzikaal verband liet zich dezer dagen uit de heer A. E. P. Sommer, dirigent van het Kon. Symphonie Orkest Cecilia te Almelo, die meer mogelijkheden binnen het bereik acht wanneer de twee symfonieorkesten van Enschede zich zouden willen samenvoegen.

Nauw met de bandstad-gedachte hangt samen het plan om te komen tot een recreatieschap; (zie ook TP nov. '67, blz. 15). De omliggende Twentse gemeenten kunnen in zo'n 'schap' de Bandstad terzijde staan bij de opvang van de toenemende recreatie-behoeften die een dynamische stedenconcentratie met zich mee brengt. Burgemeester L. H. H. R. van Wensen van Ambt Delden juichte in zijn nieuwjaarsrede van 18 jan. jl. dit plan toe en gaf te kennen dat Ambt Delden aan een gemeenschappelijke regeling gaarne haar medewerking zal verlenen.

Het 'recreatieschap Twente' werd 28 nov. '67 officieus opgericht nadat een groot aantal gemeentebesturen uit Twente op uitnodiging van de gemeentebesturen van Ootmarsum, Denekamp en Tubbergen in het 'Stadje van Odemarus' bijeen waren gekomen om een belangengemeenschap te vormen.

hengelo

de **Bokdams**
voor
DANSLES
Drienerstraat 37

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

COÖP.

RAIFFEISENBANK

BOERENLEENBANK

Parallelweg L.S. Hengelo Tel. 10061
Bijkantoren: Oldenz.str. 168, Beukweg 81

• MEUBELEN

• TAPIJTEN

• BEDDEN

E M PETRI voor de moderne
woninginrichting!!
MARKTSTR. 15

ADVERTEREN IS ETALEREN

BLOEMSIERKUNST

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38, Tel. 12751

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN

WEEMENSTR. 12, TEL. 12752

Klaant'n van BISCHOFF

Bint almaal vol lof

Ne dame of heer . . .

Ze komt aaltied weer, want:

Bischoff

HENGELO

hef 't beste wat er is

Oawertuugt ow van dizze waarheid

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

Ruischer en Hartgers

Voor elektrische apparaten
en installatiewerken

DRIENERSTRAAT 4 — HENGELO
(tel. winkel: 14878 — tel. installatie-afd. 10436)

HOBBYHUIS Hackfort

BERGWEG 9, HENGELO

VERSTEEG's

vearve

veur hoes en eearve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel. 12207

Bonneterie

SPECIAAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 17382, Heng.

N.V. Automobiëlbedrijf

BLEEKER

• OPEL

• CHEVROLET

HENGELO

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266

voor: Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.

H J. Krakers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. Hengelo 12964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.

Altijd goedkoop

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Doe het zelf

Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en
wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²),
plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.

VLOERENBEDRIJF

A.F. Pierik &

F. Boerkamp n.v.

Wolter t. Catestr. 5, Tel. 14064
Hengelo (O.)

Automobiëlbedrijf

ERNE

Deldens.str 42
Tel. 2120

vanaf:
f 3799

FIAT 500

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

ADVERTEREN IS VERKOPEN

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

Beste leu. weet wa'j doot met oew geeld.
Leav' nich raak zoaj wal weelt.
Denk ter um. le'j mangs wat op zied.
Veur nen krappen of slechten tied.

Breng dan

oew geeld

naor de

Nutsspaorbaank

Now 4 pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 - HENGEL

KRONIEK VAN DORP EN STAD

BORNERBROEK. De historicus Slicher van Bath (1) constateert dat de *-broek* en *-veen* namen (Bornerbroek, Deldenerbroek, Vriezenveen, etc.) jonger zijn dan de *-lo* namen (Markelo, Azelo, Hengelo, etc.). Eveneens stelt hij vast dat jonge nederzettingen zoals Bornerbroek en Deldenerbroek sneller zijn gegroeid in bevolking en areaal dan oudere.

ONTWIKKELING

Het 'Schattingsregister van Twente van 1475' (2) vermeldt 'bi den brocke' (dit is Bornerbroek) 16 huissteden, waarvan er 7 worden aangemerkt als zijnde (e)en *kathe*. Van de overblijvende 9 boerderijen wordt er één ca. 25 jaar later (in 1499) aangemerkt als 'pauper' (arm).

ERVEN

Arckem (Arkink)
Nyehus (Het Nijhuis; Brummelhuis)
Boltscher (De Bolscher; Lohuis)
Wordelaer (Het Workeler)
Weryke (Het Wierke)
Elhorst (Elhorst; nu onder Zenderen)
Wolthus (Wolhuis onder Zenderen?)
Tuesveldt, denstman (verdwenen; nu nog [Tusveldlanden])
Gert Dreyerink; ao 1499 'pauper' (Drijerink)

KATHEN

Dat Broyl (Bruil)
Coldenvoert (Kolvoort)
Wolberting (Wolbers)
Huesler (Het Hoesler)
Pasteshues (Pas op het Lindschot?)
Schothorst (Schothorst)
Koeschop (Het Krooshoop; verdwenen)

("Schattingsregister van Twente 1475")

Als men de keuters van 1475 ook tot de boeren rekent, dan blijkt er te Bornerbroek tussen 1475 en 1800 (gedurende 325 jaar dus) géén uitbreiding van het aantal grote boerenbedrijven plaats te vinden:

1601	erven boven 5 mud akkerland:	14
1602	erven met 3 of meer paarden:	16
1720	Twintig gld. of meer in verponding:	19
1800	erven met 4 koeien of meer:	15

(Voetnoot 3)

In hetzelfde tijdsbestek neemt wél het aantal gezinnen toe:

1475:	16 gez.
1602:	37 gez.
1675:	38 gez.
1748:	76 gez.
1764:	74 gez.
1795:	85 gez.
1849:	118 gez.

Uit deze statistieken blijkt, dat in 1602 de mogelijkheden van agrarische uitbreiding te Bornerbroek al waren afgesloten. De stichting van nieuwe bedrijven werd bemoeilijkt door de werking van art. 14 van het hofrecht, waardoor horige goederen wel in omvang konden toenemen maar niet worden gesplitst. De horigen in Bornerbroek waren waar-

rk kerk Bornerbroek

schijnlijk de eerste ontginners van de broekgronden. Het nieuw verworven land werd echter na de dood van de horige hofhorig goed. (In 1750 maken de bezittingen van de Almeloze graaf van Rechten in Bornerbroek ruim 3 pct uit - d.i. 5.290 gld. - van al zijn bezittingen die tezamen een waarde vertegenwoordigen van 171.993 gld.; (4). Stellig zal men daar nog andere adellijke bezittingen bij moeten rekenen alsmede geestelijke goederen, waarover ons geen exacte gegevens ter beschikking stonden.) Ook het systeem van plaggenbemesting, waardoor men moeilijk ontginningen ter hand kon nemen (zie TP van sept. '67) bemoeilijkte de agrarische expansie. De groeiende bevolking stond voor de keus om als 'bijzitters' te leven op de rand van het bestaan of een toevlucht te zoeken in de huisnijverheid. In het verpondingsregister van 1602 wordt van een pachter van een bedrijfje van 1 mud bouwland te Bornerbroek meegedeeld: 'pauper, graefft met eynen spaden'. De bevolkingsdruk te Bornerbroek en in nog sterkere mate te Zenderen (Hertme geeft een wat minder gespannen beeld) heeft het richtambt Borne — met het kerkdorp Borne als centrum — vooraan geplaatst in de ontwikkeling van de Twentse textielnijverheid. Zowel de grote vermogens van de leden der textielgeslachten, als het grote aantal armen in Borne (41.7 pct. der bevolking), wijst er op dat de textiel vóór 1675 in Borne al geruime tijd gebloeid moet hebben; (6). Als het centrum van de textiel zich in het begin van de 18de eeuw naar Almelo verplaatst, zullen de bewoners van Bornerbroek, voor wie in de landbouw geen plaats was, zich economisch georiënteerd hebben op de voormalige 'Heerlijkheid'.

(1) „Een samenleving onder spanning“, blz. 16 e.v.

(2) drs. A. L. Hulshoff, 1953.

(3) „Een samenleving onder spanning“, blz. 340.

(4, 5 en 6) Idem, blz. 317, 685 en 698.

VLOS gebouw
Self Service
maaltijden à f 2.50

(Ook bij U aan huis)

Beekstr. 10, Hengelo
TEL. 05400-12612

Timmerfabriek
Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:
kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

Jenneboer
Weemenstraat 10 en 41, HENGELO
Sportieve Blouses, Vesten,
Rokken, Japonnen, Deux Pieces

U kiest toch ook
WILLEMS

voor Uw auto, scooter,
bromfiets of rijwiel ?

Ook ruim gesorteerd in onderdelen
Willemstraat 44, Tel. 13438

SPAR = SPAR

RADIO EN TELEVISIE

Blaupunkt - Philips - Erres

Radio Redemeijer

(OOK VOOR KLEUREN-TV)

Emmastraat — Hengelo

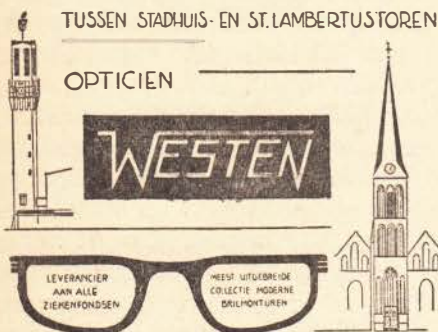
TUSSEN STADHUIS- EN ST. LAMBERTUSTOREN

OPTICIEN

WESTEN

LEVERANCIER
AAN ALLE
ZIEKENFONDSEN

MEEST UITGEBREIDE
COLLECTIE MODERNE
BRILLEN

Westen Woont Weemenstr. 15

Eethuis
„t Centrum”

(Eig. B. Droste)

BEEKSTRAAT 5 - HENGELO

prima keuken

Specialiteit: Zigeuner-Bief
Geopend van 23.30 tot 00.4 uur

Voor uw cursus Steno, Typen, Ta-
lencorresp., Avond-Ulo, Middenst.,
Privé-secretaresse, Boekhouden naar:

V.T.S. Steynstr. 51-53
Tel. 12406

Heel Twenteland koopt bij:
Woninginrichting

Van Dijk

Drienerstraat 12, Tel. 13837

Voor al uw
elektrische installaties
op elk gebied

**N.V. Electro
Techn. Bureau**

v/h Sterckel

BEEKSTRAAT 10a - HENGELO

Makelaarskantoor
ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Automobielbedrijf
Van Laar
en
Feijten

Enschedesestr. 127 - Tel. 13983 - Hengelo

DAF

**WAGENAAR
HENGELO:
TESTBEELD
VOOR MODE**

HET HUIS VOOR
EXCLUSIEVE DAMESKLEDING
Brinkstraat 8, telefoon 13607

F. Olde Kalter

Auto -handel
-spuitinrichting

Steynstraat 60, Tel. 14806, Hengelo

Jubileum-uitgave:

**„eigenaardigheden van
het twentsche dialect”**

In de jubileummaand februari:

f 2.50 per exemplaar

(na februari f 5.—. p. ex.)

NV BOEKHANDEL

v/h E. BROEKHUIS & ZN

Enschedesestr. 19 — Hengelo

(Let op de boekbespreking in het volgende nummer TP)

Een jaar-abonnement op dit maandblad kost f 4.20

In 1811 was het met het bestaan van de hofgerichten gedaan. Het stelsel der horigheid moest plaats maken voor *'vrijheid, gelijkheid en broederschap'*. De oud-bisschoppelijke domeingoederen, in de 17e eeuw door de Staten van Overijssel in beheer overgenomen, werden door verkoop geliquideerd. In de eerste helft van de 19e eeuw breekt dan ook een koortsachtige ontginningsijver aan, vooral tussen 1812 en 1833; (7). Thans bedraagt het aantal boerderijen te Bornerbroek 148, waarvan 11 in de kom van het dorp; (8).

KERKDORP BORNERBROEK

De stichting van de parochiekerk vond plaats in de Franse tijd; (1803). De bouwstijl van het oudste gedeelte der kerk roept herinneringen op aan het in 1966 afgebroken waterstaatskerkje van Weerselo. zij het dan dat de muren van het kerkgebouw in Bornerbroek niet door trekstangen overeind worden gehouden zoals in Weerselo het geval was, maar door opvallende steunberen. In 1919 werd de kerk onder architect Kropholler uitgebreid en voorzien van een toren. Op de begraafplaats naast de kerk werd de zeskoppige bemanning begraven van de Wellington Mk X-HE 382, welk vliegtuig na een bombardementsvlucht op Duisburg in de nacht van 26 op 27 april 1943 boven Bornerbroek door de Duitsers werd neergeschoten. De machine stortte brandend neer in de hof van boer Sonder die evenals zijn vrouw tijdens het mitrailleurvuur wakker was. Bij het zien van het gevaar dat hen en hun dertien slapende kinderen bedreigde, rende het echtpaar radeloos dan weer naar buiten, dan weer naar binnen. Daarbij werd de boerin door een vleugel van het vallende toestel getroffen en op slag gedood.

Per 1 jan. 1967 telde Bornerbroek 1679 inwoners. Met de woningbouw wil het er niet erg vlotten. In 1960 bedroeg de totale woningvoorraad in de dorpskern 89 woningen (waarvan 11 boerderijen en 16 bedrijfswoningen) en in de omgeving 181 (waarvan 137 boerderijen en 5 bedrijfswoningen); samen 270 woningen. Een goede 100 huizen dus die dienen tot volledige woonruimte. Volgens de woningkaart van 29 jan. 1968 (een zeer recente telling derhalvé) is de totale woningvoorraad hier thans gestegen tot 321 woningen, hetgeen betekent dat er per jaar nauwelijks 8 woningen zijn bijgekomen. Dit jaar zullen in Bornerbroek 10 tot 15 woningwetwoningen worden gebouwd. De plannen voor het bouwrijp maken van de gronden zijn praktisch gereed. Een voorstel om voor deze woningbouw een krediet te verlenen zal de gemeenteraad van Borne binnenkort bereiken.

(7) „Een samenleving onder spanning”, blz. 749.

(8) Volgens een telling van 1960; (gemeentearchief Borne).

In het laatste decennium kwamen voor Bornerbroek belangrijke voorzieningen tot stand. Na de nieuwe boerenleenbank en het Wit Gele Kruisgebouw werd in 1962 een rk kleuterschool in gebruik genomen. Daarna werd het bejaardentehuis, dat plaats bood aan 9 ouden van dagen, uitgebreid tot een onderkomen voor 32 bejaarden. Ook werd in deze jaren de Meester Woolsstraat aangelegd, genoemd naar het hoofd van de destijds openbare school te Bornerbroek; (9).

Het kerkdorp Bornerbroek ligt temidden van een landschappelijk waardevolle omgeving met diverse historische plekjes. Zo vindt men in de nabijheid onder Deldenerbroek het Huis Backenhagen, één der jongste havezaten van Overijssel; (zie TP van aug. '64). Tussen Delden en Azelo, rechts van de oude verbindingsweg dezer beide plaatsen, bevinden zich een twintigtal grafheuvels waarvan er enkele omstreeks 1900 door dr. Holwerda werden onderzocht. Verder liggen in dit gebied nog enige heuvels verspreid; (10). Zuidoostelijk van Bornerbroek — in het Zendenerbroek — ligt *de Homberg*. In 'n artikel over deze oude vluchtburcht (Twentse Eigenheimers, blz. 361 e.v.) spreekt mr. G. J. ter Kuile sr terloops over een *'Markeboek van Senderen-Bornerbroek'*, berustend op het Rijksarchief te Zwolle en lopend van 1595 tot aan 1868 toe. Stellig moeten hierin talloze aantekeningen te vinden zijn over de markesamenleving gedurende bijna drie bewogen eeuwen in een eertijds ontoegankelijk gebied.

- (9) De eerste onderwijzer aldaar was een zekere heer Peper uit Lichtenvoorde, die in 1865 overleed. Nadat Bornerbroek twee jaar zonder schoolmeester had gezeten en de Borne gemeenteraad besloten had de jaarwedde van f 400 te verhogen tot f 500 inclusief vrij wonen en het gebruik van een stuk grond (het perseel waarop thans de nieuwe weg is aangelegd), werd de heer Wools per 1 dec. 1867 tot hoofd benoemd als enige van de 5 sollicitanten die aan de oproep van het gem.bestuur gehoor had gegeven. Gedurende 48 jaar heeft deze onderwijzer, die behalve de hoofdacte ook de acte wiskunde en daarnaast volgens gemeentelijke stukken „nog acht of negen kinderen” had, het onderwijs in Bornerbroek trouw gediend.
- (10) A. L. Stroink: 'Stad en Land van Twente', blz. 67.

Wat afgezonderd, maar broederlijk naast elkaar zijn R.A.F.-piloot George Kenneth Thompson (22) en zijn vijf makkers te Bornerbroek begraven.

almelo

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

**Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo**

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

Coöperatie De Landbouwoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COÖP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW.
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet
lage prijzen bij **A.B.T.B.
ALMELO**

drogisterij – parfumerie PRÜMERS

Bornsestraat 72 – Tel. 5650

Het huis voor geschenken

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 – ALMELO

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo biejkomp kieken, naor:

TOON a.d. Tuinstraat

Tel. 3880

In vrogger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuensproonk. Rechtervoortfoxtrot,
wals en cha cha cha in niejmoedse
daansscholen:

Wim POLMAN

Ootmarsumsestraat 26 – Tel. 4880

DIVERSE PLAATSEN

Met onze mengvoerders altijd de
hoogste productie. Kunstmeststof-
fen; keuze uit vele soorten. Ruim
gesorteerd in vaste brandstoffen.
Bij ons is het rustig en voordelig
tanken voor brommers, auto's en
tractoren.

C.A. & V.V. BORNERBROEK

BOERENLEENBANK

Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

E. J. Lantink

LANGESTRAAT 21 - 23, DELDEN
RADIO - TELEVISIE - ELECTRO
TECH. INSTALLATIE - BUREAU
WASMACHINES - VERLICHTING

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

DIVERSE PLAATSEN

J. A. J. Strengers & Zn NV
Haaksbergen - tel. 05427/1297
BLANKENBURG 3 - 11

bronbemaling, grondboringen,
gas- en waterfittersbedrijf.

C.I.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.I.G.-mengvoerders

Ruwvoerders

Brandstoffen

Wie helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naor Deamter
[Twentse specialiteiten]

Coop. „De Landbouw” W.A. GOOR

Het adres voor:

Mengvoerders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

Wee rekken kan geet naor
zölfbediening

PARAAT

Glanerbrug: biejkomp TET-bushalte
In 'n lunchroom kôj lekker etten en dreenken

COÖP. ZUIVELFABRIEK

De Eendracht
ROSSUM

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

UIT STAD EN STREEK

OLDENZAAL TOEGETREDEN TOT STEDENBAND TWENTE

OLDENZAAL — Tijdens de begrotingsbehandeling door de Raad der gemeente Oldenzaal bleek de VKP zo ingenomen met de toetreding van Oldenzaal tot de 'Stedenband Twente' (Almelo—Borne—Hengelo—Enschede), dat zij voorstelde een extra wet-houder te benoemen.

LOSSER — Burgemeester J. P. A. M. van de Sandt heeft op 18 dec. jl. bij de begrotingsbehandeling in de gemeenteraad van Losser zijn ernstige bezorgdheid uitgesproken over de ontwikkeling van de gemeentelijke samenwerking in Twente. De burgemeester vreest dat de Stedenbandgemeenten in Twente de dienst gaan uitmaken. „Voor het feit dat de Stedenbandgemeenten in toenemende mate over onderlinge gemeenschappelijke regelingen overleg plegen, heeft de ongerustheid groter gemaakt.”

HAAKSBERGEN — „Oldenzaal heeft desertie gepleegd”, aldus burgemeester mr. J. H. J. Eenhuis van Haaksbergen op 19 dec. jl. tijdens de behandeling van de begroting voor 1968. Zijn verontwaardiging gold de houding van Oldenzaal, dat zich losmaakte van de partners Losser, Rijssen, Hellen-doorn en Haaksbergen, en zich als vijfde stedenband-gemeente aanmeldde. „We zullen associatie zoeken met de 'Stedenband Twente', in welke vorm dan ook. Want als wij daar buiten gelaten worden, dan is Twente Twente niet meer.”

MIDWINTERPSALM

HENGELO — Het Twents Jongerenkoor van Max v. Doorn vierde op 19 dec. zijn eerste lustrum met een concert in 't Hengelose Concertgebouw. Onder grote belangstelling werd daarbij het nieuwe werk 'Midwinterpsalm' ten doop gehouden, een compositie van Max v. Doorn op tekst van Herman Wolbert, beiden uit Enschede. De midwinterhoornmelodie vormde daarin een bindend element. De oratoriumvereniging 'St. Cecilia' uit Almelo en de Kwartetvereniging 'De Troubadours' uit Enschede verleenden medewerking aan deze lustrumuitvoering waardoor dirigent Max v. Doorn voor dit concert beschikte over 'n vocaal apparaat van 100 man.

ZILVEREN MIDWINTERHOORN GING NAAR SAASVELD

HERTME — Veertien Twentse buurtschappen namen op 24 dec. jl. in het openluchttheater te Hertme deel aan de jaarlijkse wedstrijd midwinterhoornblazen. Saasveld behaalde de wisseltrofee.

BOEKBESPREKING

'LIEDEREN EN DANSEN TWENTS VOLKSLEVEN'

Als aflevering van het tijdschrift 'Neerlands Volksleven' verscheen onlangs de bundel 'Liederen en Dansen — Twents Volksleven' van de streekgenoot dr. G. J. M. Bartelink. De alfabetische index vermeldt ruim tweehonderd beginregels van opgenomen liederen, zodat in deze bundel waarlijk een schat aan regionale liederen en dansen is bijeengebracht. Een deel daarvan komt tot ons uit lang vervlogen tijden, waarin liedzangers, spinvisite's, boerenbruiloften, oogstfeesten en godsdienstige vroomheid een laat-middeleeuws stempel drukten op de Twentse samenleving. Andere liederen wekken dierbare jeugdherinneringen op, met name de spelliedjes, zoals:

*Lange lange riego, Twintig in de stiege,
Dattig in den rozenkraans, Veertig in den langen
[daans.*

*Daans daans pöppeke daans.
Allemaol op de hoeke (hurken), kukeleku.*

of de knieliedjes en ruiteliedjes (waarbij het kind op de knie of de 'hakkepak' zat) zoals:

*Hosse bosse teune
De vaarkens onder de beume
De pielkes in de waterplas,
'k Wol da'k gauw groot was.*

en

*Hosse bosse beier
De köster lust gin eier
Wat lust e dan?
Spek in de pan,
Daor wodt oons Jensken groot van.*

of

*Jenske piere-menske, zet de klumpkes bi'j 't vuur,
Want moore bakt pannekoek, want 't brood is zo
[duur.*

(In plaats van 'Jenske piere-menske' hoorden we onlangs in Hengelo nog zingen: 'Sacherijntje, aardig ventje, enz.), hetgeen wel een vervorming zal zijn; Red. TP.)

Een waardevolle documentatie die in de reeks van publicaties over Twente een meermalen gevoelde leemte heeft opgevuld.

UITGEVER VOOR TWENTE: BOEKHANDEL
W. G. WITKAM, ENSCHEDE — PRIJS f 8.50

JAARBOEK TWENTE '68

Het jaarboek Twente 1968 biedt weer een getrouwe afspiegeling van een veelzijdig gewest met een boeiende geschiedenis.

Spaar mee bij de Boerenleenbank

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente. Voordelige voorschot- en credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

Spaar bij de

BOERENLEENBANK Haaksbergen

Kassier

H. H. Rouwenhorst

BOERENLEENBANK

OLDENZAAL

- Rente 3 1/2 - 6 pct.
- De spaarbank voor iedereen

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

Boerenleenbank

ROSSUM

Verzorgt alle bankzaken

BOERENLEENBANK

HENGELO DEURNINGEN

Koekoekweg 34

Achterh. Molenweg 64

Hoofdstraat 19

Deurningen

Spaarbank - Alle bankzaken
Alle verzekeringen

Boerenleenbank

Denekamp

de spaarbank voor het platteland

BOERENLEENBANK

Enschede-Lonneker

de bank voor iedereen!

FAZANTSTR. 116, ENSCH. - Bijkant.: Boulevard 1945 Enschr.; Scholt. Reimerstr. 31, Lon.

Boerenleenbank De Lutte

MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG

Hoge rente voor al Uw ingelegde spaargelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten, Credieten en lopend rekeningverkeer.

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle BANKZAKEN

RAIFFEISENBANK

DELLEN

Alle Bankzaken

SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-1437

Sparen bij de

Boerenleenbank OOTMARSUM

Diverse plaatsen

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging

Albergen

Tel. 05494-207

Veevoeder, Meststoffen

Brandstoffen, zaaigoed

Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-contrôle

herenringen

G. Hofland

Mr. Horloger
Grotstr. 17 Denekamp

Boerenleenbank Beckum

en

Stichting Spaarbank
'St. Ludgerus' Hengelo
De spaarbank voor iedereen

H. Haarhuis

Radio - Televisie

Ootmarsum

Maak geen abuis.. voor kwaliteit:

HET ZUIVELHUIS

Markt 3 - 05419/537 - Ootmarsum

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn bezienswaardigheden, waaronder een natuurhistorisch museum, en zijn goede logies accommodatie, zeer bekend als

VACANTIEoord

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

Hoogste rente over Uw spaartegoed

'*Twente aan de tweesprong*' luidt de titel van het voorwoord, waarin hoofdredacteur mr. B. H. A. M. Plegt regionale autonomie beschouwt als de oplossing voor een dreigende impasse in Twente's opkomst. Verinnerlijking en complexificatie kenmerken de ontwikkeling van het voormalige drost-ambt Twente: concentratie van wonen (flatbouw), van werken (fusies), van leven (gemeenschappelijke recreatie), van bestuur (samenwerking bandstad-gemeenten). Twente staat voor de moeizame geboorte van een overkoepelend bestuursorgaan dat richting geeft aan de zoekende spits van de regionale samenleving. Hoe lang en moeilijk de weg is naar de daarvoor vereiste eenheid van visie en handelen, maar ook: hoe deze weg bekort en vergemakkelijkt kan worden (activering van velen en uitvoering van een structuurplan) wordt uiteengezet in een artikel van dr. A. L. v. Schelven: '*Stekje in de nieuwe Twentse tuin.*'

Een stuk '*Eigentijdse beeldende kunst in Twente*' vond in kunstschilder-publicist Riemko Holtrop een toegewijde documentalist. Waar hij aan het eind van zijn beschouwing zegt: „Ontegengesteld is Enschede momenteel het belangrijkste en meest levende centrum van Overijssel — ook wat de overige kunsten betreft, maar ook elders wordt goed gewerkt, zoals bv. in Deventer, Zwolle en Almelo,” daar is — naar de schrijver ons eigener beweging meedeelde — de plaats Hengelo buiten zijn schuld ongenoemd gebleven.

De heer G. M. Roding, schrijvend over het *natuur-historisch museum te Enschede*, en de heer J. Vredenberg over de buurtschap *Markvelde* (gem. Diepenheim) brachten her en der verspreide gegevens in een overzichtelijk geheel bijeen.

Een verhaal over de '*Pinksterbroed*' (in de streektaal) door H. Klaassen en van de hand van A. Ponsteen een historische schets over *Hellendoorn* (een Sallands kerkdorp, door het Streekplan Twente 'geannexeerd') bevatten interessant materiaal van volkskundige en lokaal-historische aard.

Simpele - door hun eenvoud bekoorlijke streektaalgedichten van R. J. M. Heerink. Vervolgens een verhaal in de fabriekssfeer van de '*Baumwollspinnerei Eilermark*' (gelegen even over de grens bij Glanerbrug) door W. F. Schweizer. Daarna een interessante bijdrage van H. H. A. Zoetman over *paardesport en paardenfokkerij in Twente*, aangevuld met een toepasselijke beschouwing van Joh. Buursink. — En nog is de laatste bladzijde van dit nieuwe jaarboek Twente niet in zicht. J. Hosmar, uitstekend kenner van de plaatselijke geschiedenis van Vriezenveen, vertelt eerst nog over '*De lange Vrienenveense Dorpsstraat*', J. G. Wilterink over '*Een schoolmeester van Delden en de havezate Backenhagen*', Adriaan Buter over '*100 jaar Stork — 100 jaar sociale idealen*' en '*Vijftig jaar zout uit*

Twentse bodem'. Het verdwenen en bijna vergeten *kuipersambacht* wordt door H. Geerts aan de hand van persoonlijke herinneringen en interessante afbeeldingen opnieuw tot leven geroepen; (een uitstekende bijdrage!).

En dan tot besluit drie publicaties, gewijd aan de verdwenen Commanderie Ootmarsum:

L. J. Abelman bericht de lezer over '*de wapens van de Commandeurs der Duitse Orde, in de raadzaal van het stadhuis te Ootmarsum*'. Mr. B. H. A. M. Plegt vatte in een overzichtelijke schets de geschiedenis van dit Ordehuis samen; (aan het feit dat in 1639 Dietrich von Heyden '*de gehele commanderie met al haar bezittingen*' wist te verwerven voor 34.000 gulden, had mogen worden toegevoegd dat von H. reeds met zijn landgoederen in Duitsland had betaald). Drs A. L. Hulshoff tenslotte sluit in dit 7de jaarboek Twente de lange reeks publicaties af met een uitvoerig antwoord op de vraag: '*Waar heeft de Commanderie te Ootmarsum gestaan?*'; (een waardevolle bijdrage in een waardevol boek!).

DRIJ. TWENTSCHE COURANT NV, PRIJS f 6.25

WORLD PRESS PHOTO '67

Toen ons deze maand door G. B. v. Goor Zn's uitg. in 's Gravenhage een exemplaar van het fotoboek '*world press photo 1967*' ter bespreking werd aangeboden, moesten wij na inzage denken aan een opmerking van de Twentse historicus Ter Kuile sr.:

„Onze voorvaderen mogen recht kerks geweest zijn, maar die kerkespraeken (bekendmakingen na afloop van de erediensten bij de kerkdeur of buiten het kerkgebouw) hebben blijkbaar óók meegholpen de mensen ter kerke te trekken en zo had al eens de Synode van 1643 overwogen '*dat het seer heilsaam ware dat de kerkespraken na den middag wierden gedaan, om meer menschen in de kerck te hebben*;'” ('*Twentsche Eigenheimers*', blz. 112).

De 'kerkespraeken' ofwel het plaatselijke en regionale nieuws verbond de kerkganger met het wel en wee van 'n kleine gemeenschap. De gemeenschapsmens van de 20ste eeuw, die het jaarboek '*world press photo*' ter hand neemt, wordt uitgetild boven de denkbeeldige grenzen van zijn woonplaats en voelt zich in merg en been lid van een zoekende, werkende, spelende, strijdende en lijdende mensheid. De nieuwe jaaraflevering bevat een selectie uit de meer dan 3200 vaak adembenemende foto's die journalisten uit de hele wereld inzonden voor de (twaalfde) expositie World Press Photo, welke in Den Haag in première ging. Een boek dat ons door zijn internationale beeldtaal verbindt met het leven op de ganse planeet en ons roept tot wereldburgerschap.

(Gk.)

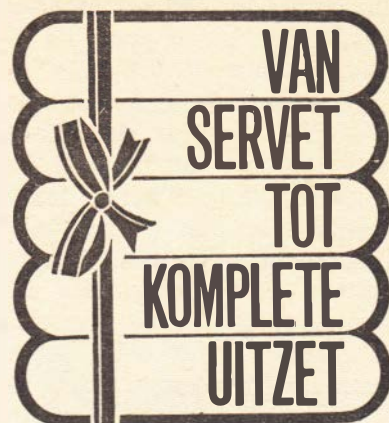
G. B. VAN GOOR ZONEN UITG.MIJ. NV.; f 9.90

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HECK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN-TER WEEME N.V. HAAKSBERGEN

VéGé

voor ^u/_w levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 % kort. in geldzegels

N.V. Aanneming-Mij. vh.
H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin
een LUSTHOF. Kosteloos maakt
ERICA voor U een grondplan.
Vraagt inlichtingen.

- *Bruiloften*
- *Recepties*
- *Vergaderingen*
- *Bijeenkomsten*

of 'zomaar' gezellig uit, een lekker etentje
misschien... U bent welkom in de COSA
(aan de Markt, tel. 05400-14144 in Hengelo)

cosa

RESTAURANT

HENGELO